

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

Het wonderlijke weer (zinnendictee) Signaleringsinstrument bij het Protocol Dyslexie VO

17 oktober 2011

Review 1: E. Oosterlinck, N. Ramakers

Review 2: M. Jungen

Invoer: E. van Engelen

1 Algemene gegevens

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Algemeen, overig, ongespecificeerd
Aandoening (ICD)	Overige (Overig, ongespecificeerd)
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Leren en toepassen van kennis, Communicatie

- *Korte beschrijving* → het doel van dit dictee is het signaleren van problemen in de spellingvaardigheid. Het is niet bedoeld als toets om de diagnose dyslexie te stellen. Het dictee maakt onderdeel uit van het Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs, en bestaat uit 10 zinnen. De leerlingen krijgen het dictee en de voorafgaande instructie via een cd te horen en moeten de zinnen opschrijven. Het dictee differtieert naar schooltype.¹ Het zinnendictee wordt in drie verschillende spreektempo's weergegeven, een langzame versie voor het Praktijkonderwijs (6 zinnen), een langzame versie voor het vmbo (8 zinnen) en een snellere voor het havo/vwo (10 zinnen).
- *Doelgroep* → Leerlingen van de brugklas van het Voortgezet Onderwijs¹
- *Auteur:*
 - ✓ *Oorspronkelijke versie* → Schoots H. Werkgroep Protocol Dyslexie VO (2004)
 - ✓ *Nederlandse versie* → Schoots H, Henneman K, Kleijnen R. Werkgroep Protocol Dyslexie VO (2004). Herziene versie aug. 2005.

2 Doel van het meetinstrument

- *Signalerend*

3 *Soort/ Vorm van het meetinstrument*

- *Observatie-instrument*
- *Opbouw* → het dictee bestaat uit 10 zinnen met in het totaal 173 woorden. De tijd die de leerling krijgt om ieder zin te voltooien is afhankelijk van de zinslengte. De zinslengte begint bij minimaal 11 woorden en loopt op tot maximaal 25 woorden per zin. Niet alle schooltypen maken het totale dictee van 10 zinnen.

Schooltype	Brugklas	Klas 2 en hoger
Lwoo	6 zinnen	8 zinnen
Vmbo	8 zinnen	10 zinnen
Havo/vwo	10 zinnen	10 zinnen

De stem op de CD leest iedere zin een keer voor, daarna wordt iedere zin nog een keer in kleine stukjes voorgelezen.

- *Invulinstructie* → de leerling schrijft de gedicteerde zinnen op. Na elke zin slaat de leerling een regel over. De leerling schrijft duidelijk. Als het dictee te snel gaat, slaat de leerling woorden over en schrijft weer mee met de woorden die voorgelezen worden.
- *Meetniveau* → per item wijze score: goed/fout, meetniveau nominaal
Meetniveau → totaalscore: aantal fout geschreven woorden op 173 woorden, meetniveau ratio-schaal. De ruwe scores worden omgezet in C-scores en Stanines.

4 *Verkrijgbaarheid*

- *Opvraagbaar bij* → KPC Groep
Kooikersweg 2
5223 KA 's-Hertogenbosch
telefoon 073-6247247
fax 073-6247294
www.kpcgroep.nl
- *Geschatte kosten* → € 15,00
Het klassenoverzichtsformulier is gratis te downloaden van:
<http://www.kpcgroep.nl/Publicaties/Signaleringsinstrument-Protocol-Dyslexie.aspx>
Prijs opgevraagd op 11 oktober 2011, prijswijzigingen onder voorbehoud.²
- *Copyright* → ja, KPC Groep, 's-Hertogenbosch 2005

5 *Methodologische kwaliteit*

Het dictee is een onderdeel van het Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs. Er is geen onderzoek naar de methodologische kwaliteit van dit onderdeel bekend.

- **Interne consistentie** →

- **Reproduceerbaarheid** →
- **Validiteit** →
 - ✓ *Content validity* →
 - ✓ *Criterion validity* →
 - ✓ *Construct validity* →
- **Responsiviteit/ longitudinale validiteit** →

6 *Hanteerbaarheid/ Feasibility*

- *Taal* → Nederlands
- *Benodigheden* → cd-afspeelapparatuur waarvan het geluid zodanig is ingesteld dat het dictee goed verstaanbaar is tot achter in de groep, cd met het dictee ‘Het wonderlijke weer’ en gelinieerd papier, klassenoverzichtsformulier, bordje” niet storen”.¹
- *Randvoorwaarden* → de leerling dient ongestoord het dictee te kunnen maken. Potentiële bronnen van storing moeten geëlimineerd worden. Het dictee kan zowel klassikaal als individueel afgenomen worden.¹
- *Benodigde tijd* → ongeveer 25 tot 40 minuten, afhankelijk van de vesie die wordt afgenomen.¹
- *Gebruikershandleiding* → ja, Werkgroep Protocol Dyslexie VO (2004), www.kpcgroep.nl
Zie volgende link: <http://www.kpcgroep.nl/KPC-Groep/Overheidsopdrachten/Overige-opdrachten/~//media/Files/Overheidsopdrachten/Handleiding%20signaleringsinstrument%20VO.ashx>

7 *Normgegevens*

- *Uitkomstklassen en normgegevens*
Normgroep: het dictee ‘Het wonderlijke weer’ is genormeerd met normtabellen per schooltype. Aan het normeringonderzoek (2005) hebben 1.850 proefpersonen van verschillende schooltypen deelgenomen (lwoo :321; vmbo basis- en kaderberoepsgericht: 556; vmbo gemengd theoretisch/havo: 531 en havo/vwo: 542).¹

Interpretatie: de gebruikers van de test worden d.m.v. de normtabellen maatstaven geboden, aan de hand waarvan men kan vaststellen, welke plaats de prestatie van een leerling inneemt ten opzichte van de prestaties van zijn groepsgenoten in Nederland. De laagste 3 scores (Stanine 1-3) geven de 23% leerlingen aan die veel fouten maken in de spelling.

C-schaal Score	Stanine	Percentage	Interpretatie
0	1	Laagste 1%	Zeer zwak
1	1	2-4%	Zeer zwak
2	2	5-11%	Zwak
3	3	12-23%	Beneden gemiddeld
4	4	24-40%	Laag gemiddeld
5	5	40-60%	Gemiddeld
6	6	60-77%	Hoog gemiddeld
7	7	78-89%	Boven gemiddeld
8	8	90-96%	Hoog
9	9	97-99%	Hoog
10	9	Hoogste 1%	Hoog

Bron: Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs¹

8 *Overige gegevens*

9 *Literatuurlijst*

1. Henneman K, et al. Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs Deel 1/2.'s-2004.Hertogenbosch: KPCgroep [Geraadpleegd 2011 oktober 11]. Available from www.kpcgroep.nl
2. Henneman K, Kleijnen R. Signaleringsinstrument bij het Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs (cd) 2005.[Geraadpleegd 2011 oktober 11]. Available from: <http://www.kpcgroep.nl/Publicaties/Signaleringsinstrument- Protocol-Dyslexie.aspx>
3. KPCgroep. Signaleringsinstrument protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs. [Geraadpleegd 2011 oktober 13]. Available from http://www.kpcgroep.nl/KPC-roep/Overheidsopdrachten/Overige-opdrachten/~/_media/Files/Overheidsopdrachten/Handleiding%20signaleringsinstrument%20VO.ashx